

ผนวก ข

แนวคำถามและแบบสัมภาษณ์

โครงการวิจัยเรื่อง

การจัดการความรู้ระดับครัวเรือน ของผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรมพื้นบ้าน

กรณีศึกษา องค์การชุมชนจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่บางเจ้าฉ่า

อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

ชุดที่ 1 แนวคำถามสำหรับครัวเรือนผู้ประกอบการอาชีพหัตถกรรมพื้นบ้าน

ส่วนที่ 1 กระบวนการจัดการความรู้ระดับครัวเรือนของผู้ประกอบการหัตถกรรมพื้นบ้าน

1. การใช้ความรู้

1.1 ท่านเริ่มฝึกการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ตั้งแต่อายุเท่าไร และจักสานมาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปัจจุบันหรือไม่ (หากไม่ เริ่มกลับมาจักสานใหม่อีกครั้งเมื่อไร และเพราะอะไร)

1.2 ชั้นแรกที่ท่านเริ่มฝึกเป็นผลิตภัณฑ์อะไร และเริ่มจากขั้นตอนไหน เมื่อสามารถทำได้ชำนาญ ท่านมีการเปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิมบ้างหรือไม่ (หากมี) รูปแบบอะไรบ้าง สามารถเปลี่ยนรูปแบบได้อย่างไร

1.3 ความรู้ในการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ต่างไปจากอดีตหรือไม่ (หากต่าง) มีความรู้ในการประดิษฐ์อะไรบ้างที่ต่างและมีความรู้อะไรบ้างที่ไม่ต่างหรือปัจจุบันยังคงใช้ได้อยู่

1.4 ความรู้ในอดีตที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่งผลอย่างไรต่อการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานไม้ไผ่ของตัวผู้สัมภาษณ์และสมาชิกในครัวเรือน

2. การส่งเสริมความรู้

2.1 ท่านและครอบครัวของท่านมีความรู้ทักษะ ความสามารถในการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ได้อย่างไร

2.2 ในกรณีที่ เป็นความรู้ใหม่ตามความต้องการของลูกค้า ท่านและครอบครัวจะใช้วิธีการส่งเสริมความรู้ด้วยวิธีใด เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ส่งตามกำหนด และมีคุณภาพไปด้วยพร้อมกัน

2.3 ปัจจุบันท่านและครอบครัวของท่านส่งเสริมความรู้ให้กับสมาชิกที่ยังไม่มีทักษะความสามารถการจักสานด้วยวิธีใด เริ่มจากขั้นตอนใดเป็นลำดับแรกและเพราะอะไร

2.4 เมื่อผู้รับการส่งเสริมความรู้เมื่อเปรียบเทียบกับอดีตต่างกันหรือไม่ (หากต่างกัน) เพราะเหตุใดจึงต่างกัน

3. การสร้างความรู้

3.1 นับตั้งแต่ท่านและครอบครัวของท่านประกอบอาชีพการจักสาน มีบ้างหรือไม่ที่สามารถค้นพบความรู้ใหม่ในการผลิต เช่น วิธีการผลิตให้รวดเร็วขึ้น ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมากขึ้น สีไม่ตก หรือได้รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ เป็นต้น

3.2 ความรู้ที่ค้นพบใหม่นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร

3.3 ปัจจัยอะไรบ้างที่สามารถส่งผลให้ท่านและครอบครัวสามารถสร้างความรู้ใหม่ในการจักสานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดอยู่เสมอ

4. การสังสมความรู้

4.1 นับตั้งแต่ที่ทักษะการจักสานเรื่อยมาจนกระทั่งประกอบอาชีพ ท่านได้เก็บหรือสะสมผลิตภัณฑ์ที่ประดิษฐ์ได้ไว้บ้างหรือไม่ หากมี (มีอะไรบ้าง และเพราะอะไรจึงต้องสะสม หากไม่ เพราะอะไร จึงไม่มีการสะสม)

4.2 ท่านนำผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานหรืออื่น ๆ ที่สังสมไว้มาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง ยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย

4.3 ท่านคิดว่ารูปแบบการสังสมความรู้ในปัจจุบันต่างไปจากอดีตหรือไม่ หากแตกต่างหรือไม่แตกต่าง เพราะอะไร เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร (ยกตัวอย่างประกอบ)

4.4 ประสพการณ์จากการประดิษฐ์การจักสานที่อ่านมา ครึ่งไหนบ้างคิดถึงสม่ำเสมอ เพราะอะไร ประสพการณ์ที่เล่าให้ฟังนั้นให้ประโยชน์อะไรกับท่านและครอบครัว

4.5 อะไรคือสาเหตุจูงใจให้ท่านต้องส่งเสริมความรู้ไว้ในลักษณะสัมผัสได้

4.6 ความรู้ในการจักสานที่ครอบครัวของท่านไม่เคยเปิดเผยให้ครอบครัวอื่นทราบ มีหรือไม่ (หากมี) คืออะไร (หากไม่มีทำไมจึงเปิดเผย)

4.7 นับตั้งแต่ท่านและครอบครัวของท่านประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่มานั้น มีการพัฒนาฝีมือเพื่อให้งานแต่ละชิ้นดีขึ้นได้อย่างไร

5. การสืบสานความรู้

5.1 ท่านและครอบครัวจะยึดอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ตลอดไปหรือไม่ หากตลอดไปหรือไม่ตลอดไป เพราะเหตุใด

5.2 ครอบครัวของท่านมีสมาชิกที่มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่จำนวนกี่คน หากเปรียบเทียบครอบครัวรุ่นทวด ปู่ ย่า กับ ลูก หลาน เหลน รุ่นใดที่สมาชิกมีความรู้ทักษะความสามารถมากกว่า เพราะอะไร

5.3 เพราะเหตุใด รุ่นลูกหลานเหลน จึงต้องรับการส่งเสริมความรู้การจักสานที่ผู้ใหญ่สั่งสอนให้

5.4 ปัจจัยใดที่ส่งผลให้ท่านต้องมีการสืบสานความรู้ด้านการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ต่อไปภายในครอบครัว เพราะอะไรจึงเป็นปัจจัยที่กล่าวถึง

5.5 ความรู้ที่ได้รับการส่งเสริมความรู้จากครอบครัวนั้น ท่านคิดว่าสามารถสร้างความมั่นคงต่อท่านและครอบครัวของท่านต่อไปมากน้อยเพียงไร

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการจัดการความรู้ระดับครัวเรือนของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมพื้นบ้าน

1. ท่านและครอบครัวมีความคิดเห็นว่าปัจจัยใดต่อไปนี้ มีอิทธิพลให้ครอบครัวมีการใช้ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ต้องการของลูกค้าตลอดเวลา มีการส่งเสริมความรู้ เพื่อเป็นทุนในการศึกษาและต่อยอด มีการส่งเสริมความรู้ให้ลูกหลานได้มีวิชาชีพ และสืบสานความรู้ภูมิปัญญาให้ต่อเนื่องสืบไป

- 1.1 การตลาด
- 1.2 บริบทชุมชน
- 1.3 ความสนใจของราชวงศ์
- 1.4 ผู้นำชุมชน
- 1.5 ทุนทางสังคม
- 1.6 การสนับสนุนทางภาครัฐ
- 1.7 รายได้
- 1.8 องค์การในชุมชน
- 1.9 แหล่งเงินทุน

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการจัดการความรู้ของครัวเรือนนั้น มีอย่างไร

ชุดที่ 2 แนวคำถามสำหรับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับครัวเรือนผู้ประกอบ
หัตถกรรมพื้นบ้าน (โดยตรง)

1. กำนันตำบลบางเจ้าฉ่า อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง

1.1 ผู้ศึกษาทราบว่าคุณภาพผลิตภัณฑ์การจักสานบางเจ้าฉ่า แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดีมาก ดี และพอใช้ ระดับความสามารถเหล่านี้นี้มีที่มาที่ไปอย่างไร ใครเป็นผู้ทำหน้าที่แบ่งระดับความสามารถ

1.2 ในความคิดเห็นของท่าน การแบ่งระดับความสามารถผลิตภัณฑ์มีผลต่อกระบวนการจัดการความรู้ของผู้ผลิตแต่ละครัวเรือนอย่างไร

1.3 ครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพการจักสานแต่ละระดับความสามารถเขามีกระบวนการจัดการความรู้กันอย่างไร เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เครื่องจักสานที่ผลิตได้สร้างความต้องการซื้อให้กับตลาดอยู่อย่างต่อเนื่อง

1.4 ปัจจัยใดบ้างมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการจัดการความรู้ของครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพการจักสานไม่ไผ่

1.5 หน่วยงานใดบ้างที่สนับสนุนองค์กรชุมชนจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่บางเจ้าฉ่า และแต่ละหน่วยงานสนับสนุนอย่างไร เกิดประโยชน์อย่างไรต่อองค์กรและครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพแต่ละระดับความสามารถ

2. ตัวแทนกลุ่มเงินทุน

2.1 ครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพแต่ละระดับความสามารถมีการกู้ยืมเงินกันมากน้อยเพียงไร นำเงินส่วนที่ยืมไปใช้ประโยชน์ต่อการจัดการความรู้บ้างหรือไม่ (หากมี) ใช้ประโยชน์อย่างไร

2.2 เงินที่กู้ยืมมีผลให้เกิดประสิทธิภาพอย่างไรต่ออาชีพการจักสานของครัวเรือนแต่ละระดับความสามารถ

2.3 หากไม่มีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการจัดการความรู้ของผู้ประกอบอาชีพหัตถกรรมแต่ละระดับความสามารถอย่างไรบ้าง

3. ครัวเรือนที่ไม่ประกอบอาชีพการจักสาน

3.1 เพราะเหตุใดครอบครัวของท่านจึงไม่สามารถประกอบอาชีพการจักสานผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ได้ดังเช่นครอบครัวอื่น ๆ

3.2 โดยภาพรวมแล้ว ครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพการจักสานแต่ละระดับความสามารถมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์มากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใดจึงต้องพัฒนาและพัฒนาไปด้วย วิธีใด

3.3 ครอบครัวของท่านหรือครอบครัวอื่นที่ไม่ประกอบอาชีพการจักสานมีส่วนช่วยเหลือครัวเรือนนี้ประกอบอาชีพการจักสานบ้างหรือไม่ และอย่างไร (ยกตัวอย่างประกอบอธิบาย)

4. ตัวแทนโรงเรียนในเขตตำบลบางเจ้าฉ่า

4.1 ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรบ้างที่ตำบลบางเจ้าฉ่ามีอาชีพการจักสานเป็นรายได้หลักและโรงเรียนมีบทบาทอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับการจักสานของชาวบ้าน

4.2 ตั้งแต่ท่านอยู่ในพื้นที่ ความสามารถของครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพการจักสานเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากน้อยเพียงใด อะไรบ้างที่เปลี่ยน ทำไมจึงเปลี่ยน ตลอดจนมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

4.3 โรงเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ (หากมี) มีผลอย่างไร ยกตัวอย่างประกอบ

5. ตัวแทนลูกค้าประจำทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5.1 ท่านรู้จักงานจักสานบางเจ้าฉ่าได้อย่างไร และเริ่มรายการสั่งซื้อที่บางเจ้าฉ่าเมื่อปี พ.ศ.ใด รวมแล้วถึงปัจจุบันนี้ประมาณกี่ชิ้น เป็นเงินเท่าไร มาสั่งด้วยตนเองหรือไม่ (หากสั่งด้วยตนเองรวมกี่ครั้ง) สั่งรายการสั่งซื้อสินค้าคุณภาพใด มีแหล่งจำหน่ายที่ไหนบ้าง

5.2 เริ่มแรกของรายการสั่งซื้อมีอะไรบ้าง ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับตามรายการสั่งซื้อ รวมถึงการติดต่อสื่อสารและการให้บริการ ราคา สถานที่ ในความคิดเห็นท่านเป็นอย่างไร ต่างจากปัจจุบันหรือไม่ (หากต่าง) ต่างกันอย่างไรบ้าง ทำไมจึงต่างกัน และมีปัจจัยอะไรที่ทำให้ความสามารถของครัวเรือนผู้ประกอบอาชีพการจักสานจึงต่างจากอดีต

5.3 ปัจจุบันครัวเรือนผู้ประกอบการจักสานพัฒนาขีดความสามารถของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้นเพียงใด และมีอะไรบ้างที่ผู้ประกอบการต้องพัฒนาขีดความสามารถให้สอดคล้องกับความต้องการมากขึ้น

5.4 ท่านและครัวเรือนผู้ประกอบการจักสานเคยมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ด้านหัตถกรรมพื้นบ้านระหว่างกันหรือไม่ (หากมี) จำนวนกี่ครั้ง เรื่องอะไร และผู้ประกอบการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อปรับปรุงหรือยกระดับผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของท่านและตลาดมากขึ้นเพียงใด